

Csodabogyós-barlang –Szél-lik rendszer (közös kutatási terület a Styx Barlangkutató Csoporttal)

Feltárás:

Ez évben is folytattuk a két barlangrendszer között húzódó járatok kutatását.

Fő feltárási helyként a 2007-es füstölés során kimutatott légáramlás belépési pontját mélyítettük tovább a Szél-likban. (A füst a Csodabogyós-barlang M7-es oldalágából jött át.)

Nagyobb köveket kerülgetve, vagy kiemelve az aláhajló fal mentén haladtunk lefelé. Végül a negyedik bontásunkat - amelyre a Styx Csoport által szervezett augusztusi kutatóhétkvégén került sor – siker koronázta. Mintegy 4-5 méteres mélységben, a kutatóakna aljában két nagyobb lyuk is mutatkozott. A szálkőfal bal oldalán egy kis cseppkőoszlopocska látszott a résben, jobbra pedig egy, a falnak támaszkodó kőtömb mellett nyílt meg egy szűk üreg. A huzat az utóbbiból fűjt erősebben. Kitágítva a rést egy 3 méter hosszú üregbe jutottunk (elsőként John Szilárd), melynek alján látszott a folytatás. Néhány kő kiemelése után Bán Baláznak sikerült lemászni kb. 3-4 méternyit egy tágasabb hasadékterembe, ahova mi többiek is hamarosan követtük. A terem hosszúsága becslésünk szerint elérte az 5-6 métert. Végét egy keskeny keresztasadék zárta le melynek szemközti oldalában, 2 méter magasan egy kisebb, kőtömbökkel lezárt fülke volt látható. Egy nagyobb tömböt sikerült másnap kiemelni, de a folytatás későbbre maradt. A terem aljában a Styxesek által nyitott akna viszont a későbbiekben is meddőnek bizonyult.

A feltárt rész jellege megfelelt a Szél-likban megszokottnak, azaz a kissé aláhajló szálkőfal és a beomlott szemközti fal kőtömbjei közti üregek alkotják. A falakon kisebb cseppkövek – nagyjából lefolyások és apró sztalaktitok – is láthatók.

A következő másfél hónap során a Styx Csoport tagjainak sikerült az említett keresztasadékban nyíló fülkéből lefelé bebontani egy kb. 5 m hosszú üregbe. Ebből – már ismét közösen – még néhány métert jutottunk felfelé a kövek között. A vízszintes végponton azonban, amerre a légáramlás elment, a szűk hely és a mennyezetet alkotó nagy kövek közti aránytalanság miatt nem tudtunk komolyabb bontást végezni.

Füstölő használatával sikerült kimutatni, hogy a levegő nagyobb része nem az említett üreg, hanem a keresztasadék teteje felé távozik. Ezt feszítővassal megpiszkálva, üregesedés mutatkozott. Két műszak során sikerült járható méretű lyukat ütni az álmennyezetten és bejutni a keresztasadék felső, légteres részébe (Horváth Sándor, Szilaj Rezső XII. 20.). A hasadék vége beszűkült, de a szűkület elejében levő kövek mögött még látszott némi folytatás. Az oldalfalon több lyukon át is beláthattunk egy nagyobb üregbe. A lyukak egyikét még aznap kitágítva egy kb. 6 méter átmérőjű terembe csúsztunk be, melyet a beesett tonnás kőtömbök több részre tagolnak. Néhány kisebb oldaljárat is nyílik belőle. Sajnos a légáramlás irányában itt sem sikerült továbbjutni a következő műszakban, mint ahogy a

kereszthatadék vége is túl szűknek bizonyult. A terem alján levő tölcséres süllyedék viszont a bontásnál megrogyott és összeköttetés jött létre a korábban a Styx Csoport által feltárt 5 m hosszú üreg felső részével.

Az ebben az évben a Felső-Hágcsós-teremből az előző évi füstnyomjelzés nyomán feltárt járatrendszer hossza a jelenleg folyó térképezési munkák szerint 90 méter. Az augusztus végén feltárt szakaszt lezáró kereszthatadék mögötti részekre az omlások jellemzőek. Úgy tűnik, itt a Szél-likra általánosan jellemző ÉK-DNY-i hasadékirányhoz több, nagyjából merőleges repedés csatlakozik, melyek között az alapkőzet darabokra szakadt.

Kifelé menet, az egyik műszak végén (XI. 22.) a Felső-Hágcsós-teremben Horváth Sándor felfigyelt az északi fal tömbjei között nyíló résre. Ebben kb. négyméternyi estek a kövek. Rövid bontás után a hasadék kitágított száján sikerült egy néhány méteres fülkébe bejutni, ami az egykori szalkőfal szétcsúszott tömbjei között alakult ki.

Denevér-megfigyelések:

II. 24. 1 db kis patkósorrú denevér és egy nagy Myotis a Felső-Hágcsós-teremben.

III. 29. Ugyanitt egy db kis patkósorrú denevér.

Vaddisznós-barlang

A barlangban jelenleg radondetektor-cserét folytatunk, a bejárat alatti teremben, két detektorral. A mérések célja a korábban egy alkalommal észlelt magas érték okának megállapítása. Elképzelhető ugyanis, hogy tórium jelenléte okozta a kiugró adatot. Az eredményekről mindeddig nem kaptunk értékelést.

Dec. 26-án bontási helyek után kutattunk füstölők segítségével. Ennek során megállapítottuk, hogy a legalsó szakaszon nem a végponti hasadékból, hanem az ellenkező irányú résből észlelhető erősebb huzat. A barlangból déli irányban kinyúló, 33 méter mélyen levő terem végén az omladék között néhány métert gurult a bedobott kő. Az Aha-terem előterében levő, egy alkalommal már bontott, lapos résből a barlang viszonylatában erősnek nevezhető huzat áramlott ki.

Denevérészlelések:

2007. febr. 24-én 4 db kis patkósorrú denevért láttunk a bejárat alatti teremben.

Márc. 29-én ugyanitt ismét 4 példányt ebből a fajból, valamint egy más fajhoz tartozó kistermetű denevért.

Nov. 15-én 1 db kis patkósorrú denevért észleltünk.

Dec. 26-án 2 db kis patkósorrú denevért, valamint a barlang alsó (kapaszkodóköteles) aknájában egy barna hosszúfűlű denevért találtunk.

November 7-barlang

A barlangban kitágítottuk a Balázs-fogó nevű szűkületet és az előtte levő kuszoda bejáratába belógó kő alsó részét is eltávolítottuk. Ezzel lehetővé vált, hogy az átlagosnál valamivel testesebb kutatótársaink is bejussanak a barlang belső részeibe, ahol több bontásra alkalmas, jelentősen huzatoló helyet is találtunk, melyek kutatását 2009-ben kiemelt feladatként tervezzük. (Travis-folyosó alsó része, Omladék-terem alja, ill. felső, DNy-i része.)

Tapolcai-tavasbarlang

A Tavasbarlangban folytattuk a radondetektorok cseréjét az ATOMKI részére. Három helyen folyik mérés a barlangban: az irodahelyiségben, a Batsányi-teremben levő rácsnál és a csónakázó járat fordulójánál található kuszodában (Telefonfülkék). Az eredményekről mindeddig nem kaptunk értékelést.

Kórház-barlang

A barlangban egy alkalommal (X. 31-én) végeztünk bejárást a kiépített részeken, illetve a Tavas-ágban. A Törpék-termében elhelyezett hőmérőn ekkor 15,6 C°-t mértünk.

Plecotus 1-barlang

A barlang bejáratát övező kerítés betonoszlopai két helyen is kidőltek, ezeket helyreállítottuk. Magában a barlangban munkát nem végeztünk.

Berger Károly-barlang

Térképezés:

Ebben az évben felmértük a barlang 2007-ben feltárt járatait a Zákonyi-teremtől délre kiásott kuszoda kivételével.

Febr. 03. A Kristályrezervátumtól északra feltárt kuszoda térképezése.

Felmért hossza: **22,7 m** (Szilaj Rezső, Tinn József, Tóth Péter)

Április 18. Az új nyugati szakaszok felmérésének kezdete. A Lapos-terem felmérése (Szilaj Rezső, Tóth Péter)

Május 6. A Lapos-teremtől az omladékletjtő felbújójáig tartó szakasz. (Szilaj Rezső, Tóth Péter)

Május 25. A felbújótól a Minden omladék anyja (MOA)-teremig. (Lantos Anna, Szilaj Rezső, Tóth Péter)

Június 21. A MOA-teremtől a déli kiágazás végéig (Krekk Ivett, Szilaj Rezső, Tinn József)

Július 2. Az északra vezető járatszakasz térképezése (Szilaj Rezső, Tóth Péter)

Szept. 13. A nyugati végponti szakaszok felmérése (Krekk Ivett, Szilaj Rezső, Tinn József)

Szept. 14. Az északi járat keleti nyúlványának térképezése (Krekk Ivett, Szilaj Rezső)

A 2007-ben feltárt nyugati ág felmért hossza: 116 méter.

Feltáró kutatás:

Ebben az évben csak csekélyebb eredmények születtek. A 2007-ben feltárt nyugati szakasz északi részén feltártunk egy 5 m hosszú, keleti irányú kuszodát, ettől nem messze, lefelé bontva egy kisebb fülkét.

A MOA-terem utáni déli irányú járat végén egy lapos fülkét találtunk, innen három irányban is vezet tovább járat. Ebből kettő széles, de lapos, alján agyagos kitöltéssel, a harmadik hasonló lehetett, de ebbe réteglapok szakadtak.

A Piedl-teremből az alsó szintre lebontva egy 4 méteres üreget találtunk, melyben jelentős kristálybevonat látható. Sajnos ebből csak keskeny rések vezetnek tovább.

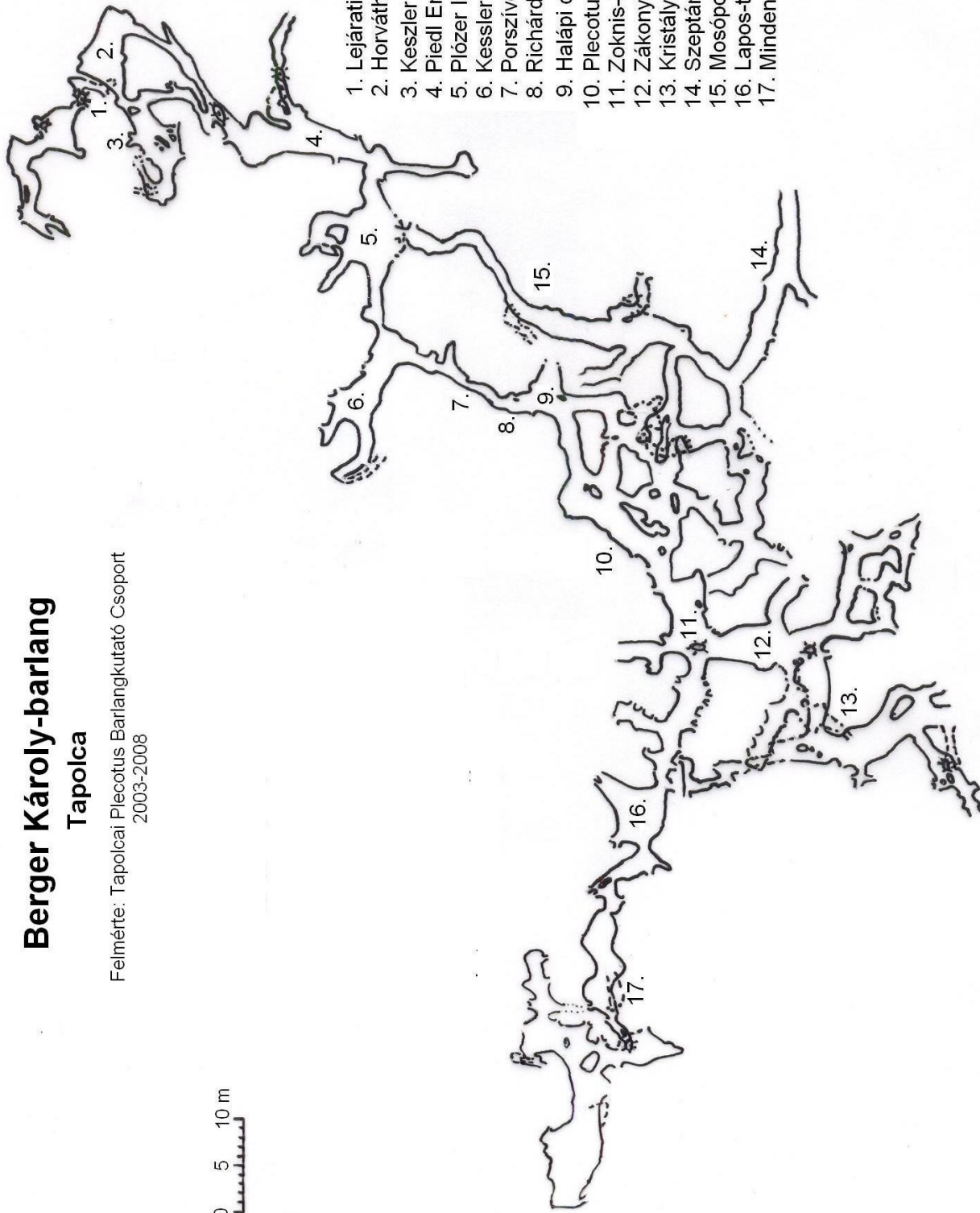
Eredménytelen maradt a nyugati végpont bontása, ahol járat helyett csak egy kiöblösödést találtunk az omladék alatt. Hasonlóan sikertelenül végződött a Lapos-termet követő folyosó végén a kuszoda bontása, amely egy tágasabb üreg omladékába vezetett. Ez utóbbi omladék valószínűleg annak a leszakadt réteglapokból álló dombnak a lába, amelynek tetején a MOA-terem előtt kúszunk. A két hely azért nem reménytelen továbbjutási szempontból, de ha van további szabad járat, az az omladék alatt rejtőzik.

Berger Károly-barlang

Tapolca

Felmérte: Tapolcai Pleocotus Barlangkutató Csoport
2003-2008

0 5 10 m

1. Lejárati kút
2. Horváth Tibor-terem
3. Keszler Aladár-terem
4. Piedl Andre-terem
5. Plózer István-terem
6. Kessler Hubert-terem
7. Porszívó
8. Richárd-lyuk
9. Halápi diákok terme
10. Pleocotus-ág
11. Zoknis-kürtő
12. Zákonyi Ferenc-terem
13. Kristályrezervátum
14. Szeptáriás-ág
15. Mosóporos-ág
16. Lapos-terem
17. Minden omladék anyja-terem

Hőmérsékletmérések:

2008-ban is folytattuk a 2002-ben elkezdett méréssorozatot a barlang négy pontján. Ehhez tizedfokos beosztású hőmérőket használtunk. Néhány alkalmi mérést is végeztünk a 2006-tól feltárt részekben elektronikus hőmérővel.

Idén is hasonlóan alakult a barlang hőmérsékletváltozása, mint az előző években, vagyis év elejétől nyárig fokozatos hűlés tapasztalható, utána többé-kevésbé stagnál, majd ősszel már ismét emelkedik a hőmérséklet.

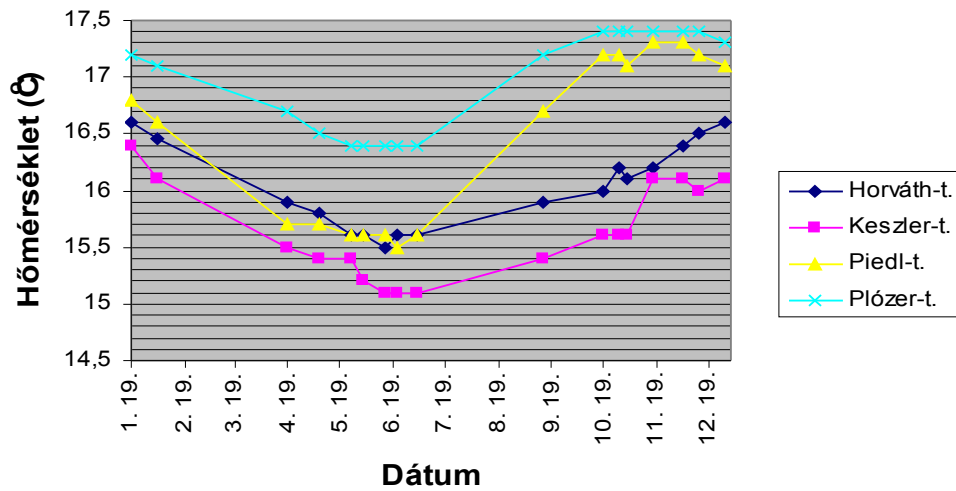
Az egyes termek hőmérséklete kissé alacsonyabb volt, mint az előző évben. Ennek oka talán a melegebb ősz, és emiatt a kevésbé intenzív légcsere volt.

Az alkalmi mérések (2006-08) alapján a Mosóporos-ág térségében stabilan magasabb (17 C° feletti) hőmérsékletek mutatkoznak, míg a nyugati, omladékos részeken az őszi időszakban is viszonylag alacsonyabb (16 C° körüli) érték jellemző, ez utóbbi erősebb felszíni behatásra utal.

Dátum	Hőmérséklet (Celsius)			
	Horváth-t.	Keszler-t.	Piedl-t.	Plózer-t.
2008.01.19	16,6	16,4	16,8	17,2
2008.02.02	16,45	16,1	16,6	17,1
2008.02.03	16,45		16,6	17,1
2008.04.18	15,9	15,5	15,7	16,7
2008.05.06	15,8	15,4	15,7	16,5
2008.05.25	15,6	15,4	15,6	16,4
2008.06.01	15,6	15,2	15,6	16,4
2008.06.14	15,5	15,1	15,6	16,4
2008.06.21	15,6	15,1	15,5	16,4
2008.07.02	15,6	15,1	15,6	16,4
2008.09.13	15,9	15,4	16,7	17,2
2008.10.18	16	15,6	17,2	17,4
2008.10.27	16,2	15,6	17,2	17,4
2008.11.01	16,1	15,6	17,1	17,4
2008.11.16	16,2	16,1	17,3	17,4
2008.12.04	16,4	16,1	17,3	17,4
2008.12.11	16,4	16	17,2	17,4
2008.12.13	16,5	16	17,2	17,4
2008.12.28	16,6	16,1	17,1	17,3

Mérés helye	Dátum	Celsius
Szeptáriás-ág bejárata	2008.02.03	17,4
Zákonyi-terem	2008.02.03	17,2
Szeptáriás-ág bejárata	2008.04.18	17,5
Lapos-terem	2008.05.06	16,3
Mosóporos-ág, S-kanyar	2008.05.25	16,8
MOA-terem	2008.09.13	16,2
Nyugati végpont előtti lejtő	2008.09.14	16,1

A Berger-barlangban mért hőmérsékletek 2008

Hőmérsékletek a Berger-barlangban 2003-2008

